

NOT: 4857 sayılı Kanuna tabi çalışanlar için disiplin kurulu kurulması hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02- 13709338

14/10/2025

Konu: Görüş (4857 sayılı Kanuna Tabi Çalışanlar İçin Disiplin Kurulu Kurulması)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

Belediyenizin sermayesinin tamamına sahip olduğu Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinde görevli 4857 sayılı İş Kanununa tabi işçi statüsündeki personelin disiplinsizlik iş ve işlemlerinde disiplin kurulunun oluşturulmasına ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinde, "*Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir. ...*" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun 18 inci maddesinde feshin geçerli bir sebepe dayandırılması gerektiği hususları, 25 inci maddesinde işverenin haklı nedenle fesih hakları, 38 inci maddesinde ise, "*İşveren toplu sözleşme veya iş sözleşmelerinde gösterilmiş olan sebepler dışında işçiye ücret kesme cezası veremez.*" hükmüne yer verilerek bu statüde çalışanlara belirli sebeplerin varlığı halinde sözleşme feshi veya ücret kesme cezası verilebileceği düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 6098 sayılı Borçlar Kanununun 399 uncu maddesinde, "*İşveren, işin görülmesi ve işçilerin işyerindeki davranışlarıyla ilgili genel düzenlemeler yapabilir ve onlara özel talimat verebilir. İşçiler, bunlara dürüstlük kurallarının gerektirdiği ölçüde uymak zorundadırlar.*" hükmü yer almaktadır. Madde gerekçesinde ise, "*Maddede, işverenin işin görülmesi ve işyerinde işçilerin davranışlarına ilişkin olarak genel düzenlemeler yapabilmesi ve ayrıca özel talimat verebilmesi kabul edilmiştir. İşverenin koyduğu genel düzenlemeler bütün işçiler ve işyeri için bağlayıcı düzenlemeler olduğu hâlde, özel talimat, ancak işin özelliği gerektirdiği ölçüde konulabilen ve sadece muhataplarının bilgisine ulaştırıldığı takdirde bağlayıcı olabilen düzenlemelerdir. Bununla birlikte, söz konusu özel talimatın bağlayıcı olması için, 818 sayılı Borçlar Kanununun 315 inci maddesindeki düzenlemeden farklı olarak, mutlaka önceden yazılı biçimde belirlenmesi koşulunun aranmasından vazgeçilmiştir.*" denilmiştir.

4857 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilenlerin disiplin iş ve işlemlerine ilişkin mevzuatta "disiplin kurulu" kurulacağına ilişkin bir düzenleme **bulunmamakla birlikte**, imzalanan toplu iş sözleşmelerinde disiplin kurulu veya işyeri kurulu gibi çeşitli adlar altında işyerlerinde oluşturulan bu kurumların vereceği karara ya da olayın bu kuruldaki geçirilmesi şartına bağlanması da mümkün bulunmaktadır.

Yine, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 20 nci maddesi, "*İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte*

herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir. ..." hükmünü içermektedir.

Ayrıca, 5393 sayılı Belediye Kanununun 70 inci maddesinde ise, *"Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usûllere göre şirket kurabilir."* hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinin Bakanlığımız kayıtlarında 375 sayılı KHK'nın ek 20 nci maddesi kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapılan bir şirket olduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 375 sayılı KHK'nın ek 20 nci maddesi kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapılan şirketlerde istihdam edilen 4857 sayılı Kanuna tabi işçiler açısından disiplin işlemlerini ve cezalarını düzenlemek amacıyla genel düzenleme yapılması (yönetmelik, yönerge gibi) kanunun amir hükmü olduğu, ancak bu düzenlemede disiplin kurulu oluşturulup oluşturulmayacağının Şirketin takdirinde olduğu, bu kurulun toplu iş sözleşmesi ile de kurulabileceği, disiplin kurulunun oluşturulması halinde kurulda Belediyeyi temsilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin bulunması istenilmesi halinde bu Kanuna tabi memurların kadro unvanlarının çıkartılan yazılı düzenlemede belirtilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü